

31.10.2024

-דחוף!-

לכבוד

מר יואב גלנט

אלוף רפי מילוא

שר הבטחון

אלוף פיקוד העורף

באמצעות הדוא"ל והפקס

שלום רב,

הנדון: העסקת עובדים בשטחים פתוחים ביישובי קו העימות

אנו פונים בדחיפות בשם קו לעובד, האגודה לזכויות האזרח בישראל והקליניקה לזכויות עובדים באוניברסיטת תל אביב, נוכח המספר ההולך וגדל של עובדים שנפגעים במהלך עבודתם בשטחים פתוחים בגבול הצפון, כתוצאה מירי מרגמות ורקטות. ביומיים האחרונים בלבד נפגעו 8 עובדים בעת עבודתם בשטחים פתוחים באזור מטולה, מהם 5 נהרגו – אזרח ישראלי וארבעה מעובדינו, מהגרי עבודה מתאילנד. הרוגים ופצועים אלו מתווספים לעובדים נוספים שנפגעו מאז תחילת הלחימה ביישובים שבקווי העימות, בצפון ובדרום, ושמהווים חלק נכבד מתוך כלל האזרחים שנפגעו מירי רקטי מאז תחילת הלחימה.

בהיתן מחיר הדמים המאמיר, אנו פונים בבקשה לתקן את הנחיות פיקוד העורף, כך שביישובי קו העימות – בהם אין זמן הגעה למרחב מוגן – למעט שירותי חירום לא תתאפשר עבודה בשטחים פתוחים, וזאת למשך הלחימה המתנהלת בגבול הצפון. נפרט.

1. כידוע, מזה כשנה שאזור קו העימות בצפון (ובתחילתה גם בדרום) חשוף לירי רקטי ולירי מרגמות, אשר הולך וגובר בחודש האחרון. לפי הנתונים שבידינו, 30 עובדים, ישראלים ומהגרים, נהרגו או נפצעו מאז תחילת המלחמה ביישובי קו העימות בעודם עובדים בשטחי חקלאות או אתרי בנייה (11 הרוגים ו-19 פצועים, ב-9 אירועים שונים). **כשליש מהם נפגעו בחודש האחרון בלבד, עם התעצמות הלחימה בגבול הצפון.**

2. כבר סמוך לאחר תחילת המלחמה התיר פיקוד העורף עבודות בשטחים פתוחים ביישובי קו העימות, גם אם אינן שירותי חירום, בתיאום יומי עם פיקוד העורף. מספר הנפגעים העולה בחודש האחרון מלמד, שתיאום עם פיקוד העורף בדבר יציאה לעבוד בשטחים חקלאיים בבוקרו של יום אינו ערובה לביטחון בהמשך יום העבודה, כאשר העובד כבר בשדה פתוח או באתר בנייה נטול מחסה, שם אין לו כל אפשרות להגיע למרחב מוגן.

3. איננו מקלים ראש בנזקים הנגרמים לחקלאים ולקבלנים באזורי העימות, אולם על הפרק עומדים חיי אדם. מי שמועסקים בשטחים פתוחים, לא רק שאינם יכולים להתגונן מפני הירי בהיעדר זמן התראה ומחסה, אלא שהימצאותם שם היא תוצר של יחסי עבודה. מדובר בהגדרה בעובדי כפיים בשכר שעות, רובם המוחלט מהגרי עבודה או מי שנמנים על אוכלוסיות פגיעות אחרות, בעלי כוח מיקוח מוגבל ומשכך בעלי יכולת מוגבלת להחליף עבודות או מעסיק באופן חוקי, לסרב לדרישות המעסיק וכו'. הדברים נכונים בפרט ביחס למהגרי העבודה, שיכולתם להחליף מעסיק תלויה בשלל גורמים חיצוניים, כגון זמינותן של לשכות השמה, הסכמתם של מעסיקים בעלי היתרי העסקת עובד זר אחרים לקולטם, חוסר נגישות שפתית ועוד.

4. אנו סבורים שהחלטות לאפשר העסקת עובדים כאמור בשטחים הפתוחים שבאזורי העימות הייתה מסוכנת עוד בתחילת הלחימה, ולכן פנינו בנושא לאלוף פיקוד העורף בבקשה לשנותה (פניית קו לעובד לאלוף פיקוד המרכז מיום 26.10.2023, שלא נענתה עד היום). בוודאי שהדברים מקבלים משנה תוקף עם התעצמות הלחימה בגבול הצפון, והנתונים הנוראים על הנפגעים מירי מלבנון בחודש אחד בלבד.
5. המשך אישור העסקתם של עובדי כפיים בשטחים פתוחים ביישובים שמדינת ישראל פינתה מהם את תושביהם חושף אותם לסיכון ממשי. קשה שלא לקבל את הרושם שממשלת ישראל בוחרת להגן על החקלאים והקבלנים (מטרה מוצדקת כשלעצמה) במחיר דמים של עובדיהם, שלא במקרה הם בעיקר אזרחי מדינות הדרום הגלובלי.
6. נוכח האמור, נבקש את תיקונן הדחוף של ההנחיות, כך שכל עוד נמשכת הלחימה באזורי קו העימות, תאסר לחלוטין עבודה באזורים אלה בשטחים פתוחים שאינה לצורך מתן שירותי חירום. מדובר בדיני נפשות והחיי אדם, והגנה עליהם מחייבת שינוי ההנחיות בעת הזו.
7. נודה על קבלת התייחסותכם בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,
אלעד כהנא, עו"ד

העתק:
מר משה ארבל, שר הפנים